

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Antyfaszyzm we włoszech Mussoliniego

Antyfaszyzm we włoszech Mussoliniego
28 marca 2012 (Antyfaszyzm), 6 grudnia 2014 (Gruppi di Azione Partigiana)

http://wojna-mussoliniego.pl/?page_id=703,
<http://wojna-mussoliniego.pl/?p=2649>

pl.anarchistlibraries.net

28 marca 2012 (Antyfaszyzm), 6 grudnia 2014
(Gruppi di Azione Partigiana)

Spis treści

Antyfaszyzm	3
Antyfaszyzm w czasie wojny:	4
Partyzantki:	6
Bibliografia:	6
Gruppi di Azione Partigiana	7

Gruppi di Azione Partigiana

Wśród komunistycznych kadr prym wiodli „Hiszpanie”, mający za sobą udział w wojnie domowej w Hiszpanii, z Palmiro Togliattim na czele. W Hiszpanii włoscy komuniści brali udział w eliminacji swoich przeciwników politycznych w szeregach republikańskich, tam też zetknęli się z organizacją wojny partyzanckiej (guerriglia), którą próbowano wywołać na terytoriach zajętych przez nacjonalistów. Podobne metody wybrano i teraz, z inicjatywy komunistów utworzono Gruppi di Azione Partigiana, małe formacje, złożone głównie z komunistycznych bojowników (oraz kilka należących do Partito d’Azione), wyspecjalizowane w eliminacji przeciwników, ważnych osobistości, ale również szeregowych faszystów, co tyczyło się również Niemców.

Faszyście nie zdawali sobie sprawy z takiego zagrożenia. W ciągu 20 lat antyfaszyzm został drastycznie zredukowany (na około 1800 profesorów, tylko 11 nie złożyło przysięgi wierności reżimowi, kiedy zażądano tego od nich). Do jakiejś akcji z rozlewem krwi dochodziło bardzo rzadko, odpowiedzialny była za nie element słoweński i chorwacki, dotyczyły one sporów granicznych. Teraz sytuacja zmieniła się całkowicie, armia przestała istnieć, a broń była dostępna właściwie dla każdego. Komuniści rozpoczęli eliminację niektórych ludzi, co przyszło im z pozorną łatwością. Giną sekretarze federalni partii – Ghisellini w Ferrarze i Resega w Mediolanie. Obaj poruszali się bez żadnej eskorty, Resegę zamordowano kiedy oczekiwał na środek komunikacji publicznej. Początkowo opinia publiczna nie zdawała sobie sprawy, że zaczyna się wojna domowa, sądzono raczej, że zabójstw dokonali sami faszyci, w efekcie sporów między „umiarkowanymi” i „ekstremistami”. 15 kwietnia 1944 we Florencji zamordowano także filozofa Giovanni Gentile. Celem nie było wyłącznie sianie postrachu w szeregach wroga, liczone na gwałtowną reakcję faszystów, na wszczęcie przez nich represji, które mogłyby zdobyć partyzantom sporo sympatii. Identyczną taktykę obrał Tito w Jugosławii, co zasugerowano mu z Moskwy.

5 czerwca 1944 król Wiktor Emanuel III przekazał władzę następcy tronu Umberto Sabaudzkiemu.

9 czerwca 1944 Badoglio składa rezygnację. Ivano Bonomi tworzy nowy rząd. W jego skład wchodzi między innymi hrabia Sforza, profesor Croce i przywódca komunistów Togliatti.

CVL (Corpo dei Volontari della Liberta) – Korpus Wolontariuszy Wolności, utworzony w **czerwcu 1944** przez CLNAI, miał skoordynować działania partyzantów. Doradcą wojskowym mianowano gen. Raffaele Cadornę(monarchista), był tylko figurantem w rękach przywódców CLNAI. Otaczali go tacy ludzie jak Ferruccio Parri z Partii Czynu, komunista Luigi Longo, socjalista Sandro Pertini, chrześcijański demokrat Enrico Mattei, liberał Mario Argenton.

7 grudnia 1944 CLNAI podpisał zgodę na podporządkowanie się partyzantów wojskowym instrukcjom aliantów.

Partyzantki:

PCI(komuniści) – Brygady Garibaldi

Komuniści – GAP – „Gruppi di azione patriotica”(Grupy Akcji Patriotycznej), odpowiedzialne za akcje sabotażowe w miastach

Socjaliści – Brygady Matteottiego

Partia Czynu – Brygady GL – „Giustizia e Liberta”

Katolicy – „Białe” Brygady

Brygady monarchistyczne

W czasach RSI Mussolini często wydaje sądy o swoich przeciwnikach, o socjaliście Filippo Turatim mówi, że jest on pierwszym świętym socjalizmu. O Pietro Nennim mówi zaś: „*Poza wszystkim jest to Romańczyk, a socjalistą jestem również i ja*”. O Hrabim Sforzie mówi: „*Jestem dumny, że miałem go za przeciwnika. Nigdy nie ugiął się przede mną, nawet w chwili mojego największego powodzenia*”. Dodaje też, że: „*Giolitti był to może jedyny mąż stanu, jakiego miała Italia*”.

Bibliografia:

Martin Clark, „Współczesne Włochy 1871-2006”, Warszawa 2009

James Holland, „Piekło Italii”, Warszawa 2008.

David Stafford, „Ostatni rozdział 1945”, Warszawa 2009

Roman Dąbrowski, „Sto dni Mussoliniego”, Warszawa 2002

Philippe Foro, „Włochy faszystowskie”, Kraków 2008

Antyfaszyzm

W **1934 roku** komuniści i socjaliści podpisali „pakt jednolitego frontu”, przetrwał on aż do paktu sowiecko-nazistowskiego.

Antyfaszyzm był słaby, infiltrowany, prześladowany i zupełnie nieszkodliwy. I taki pozostał do **1943 roku** gdy państwo faszystowskie chyliło się ku upadkowi. Antyfaszyści byli skłóceniem między sobą. Ich walka to pisanie artykułów do antyfaszystowskiej prasy i agitacja wśród włoskich emigrantów w Paryżu czy Szwajcarii. Najlepiej zorganizowani byli komuniści – drukowali wiele pism, byli jednak nieliczni – od 2,5 do 7 tys. – i skrajnie sekciarscy do **końca lat trzydziestych**. Działają dzięki pieniądзом Kominternu. Inne partie nie dawały znaku życia i nie były reprezentowane, poza drobnymi wyjątkami na uchodźstwie.

Wyjątkami były regiony pozyskane przez Włochy na północnym wschodzie – Wenecja Trydencka i Wenecja Julijska. Zamieszkiwały je bowiem mniejszości: 228 tys. Niemców w Tyrolu Południowym, 327 tys. Słoweńców i 98 tys. Chorwatów w Wenecji Julijskiej. Grupy te pragnęły zachować swój język i zwyczaje. Faszyci nakazali język włoski w szkołach i usunęli miejscowych nauczycieli. Włoski narzucono w urzędach, sądach itp. Niemieckie i słowiańskie nazwiska italianizowano. Włochów zachęcano do osiedlania się w północno-wschodniej Italii. Oporowi przewodzili miejscowi księża, odpowiadając nabożeństwa i nauczając religii w językach narodowych. Niemcy w Tyrolu Południowym są bardziej izolowani niż asymilowani. W Wenecji Julijskiej zdarzają się wypędzenia włoskich nauczycieli ze szkół, w budynkach publicznych regularnie wybuchają bomby, a terroryści zabijają policjantów i milicjantów. Na 9 osób skazanych przed **1940 roku** na śmierć przez Faszystowski Trybunał Specjalny było 5 Słowian.

Giustizia e Liberta(GL)(później Partia Czynu) – założona w **1929 roku** przez Carla i Nella Rossellich, Ernesta Rossiego i innych. Partia Czynu wzięła swoją nazwę od stronnictwa Giuseppe Mazziniego z okresu zjednoczenia Włoch. Miała na celu zjednoczyć republikanów, socjalistów i demokratów w „superpartię”. Jej podziemna organizacja objęła całą Italię. W **1933 roku** miał podobną ilość członków co komuniści. Jej główni przedstawiciele to w kraju – Croce, na emigracji – Sforza i Salvemini.

Podczas wojny domowej w Hiszpanii masowe partie lewicowe utworzyły „Batalion Garibaldi” rekrutowany z emigrantów.

Antyfaszizm w czasie wojny:

Antyfaszizm czasu wojny to ciągłe kłótnie i spory między frakcjami. W **1941 roku** we Francji komuniści, socjaliści i GL zawiązali Komitet Akcji na Rzecz Jedności Ludu Włoskiego. Brak oddziaływania, wpływania i jednoczenia włoskiego ludu.

Grudzień 1941 – ukazał się w podziemiu program Partii Czynu(GL). Zakłada on wprowadzenie republiki, nacjonalizację wielkich monopolów, decentralizację administracji. Kieruje nią Feruccio Parri.

W latach **1942-1943** następuje, pierwsze po 17 latach, ożywienie opozycji w kraju. Unia Narodowa Amendoli i Giustizia e Liberta(Partia Czynu) w **1942 roku** na nowo ożywają. Włączono republikanów, radykałów i lewicowych liberałów.

Styczeń 1943 – ruch antyfaszystowski przybiera nazwę Partia Akcji. Wydawane są czasopisma, komuniści podjudzają do strajków.

Od połowy **1942 roku** istnieje nowa partia katolicka – partia Chrześcijańskiej Demokracji (DC). Zrzesza dawnych działaczy Akcji Katolickiej. Również kolportują własne pisma, zwłaszcza „Il Popolo”.

Zasięg tych grup jest niewielki, nie dysponują efektywną organizacją. W **marcu 1943** na 21 tys. robotników zakładów Fiata w Turynie jest zaledwie 80 członków Partii Komunistycznej. Policja inwigiluje środowiska antyfaszystów. Od **marca do lipca 1943** aresztowano 1400 osób.

Kwiecień 1943 – Bonomi tworzy Zjednoczony Front Wolności ze wszystkich ugrupowań antyfaszystowskich, z wyjątkiem antymonarchistycznych republikanów i akcjonistów.

1 maja 1943 – plakaty i ulotki pojawiają się na ulicach miast.

Alianci nie byli zachwyceni włoską opozycją. Eden nienawidził Włochów, tak bardzo, że jego urzędnicy nazywali go „prawie psychopata” z tego powodu. Churchill także nie szanuje antyfaszystów, zwłaszcza Sforzy, politykę włoską z **lat 1943-1944** opisywał w pamiętnikach jako: „niekończącą się serię intryg między sześcioma czy siedmioma lewicowymi partiami [...] chcącymi usunąć króla i Badoglię oraz zgarnąć władzę dla siebie”. O Sforzy brytyjski premier pisał jako o „bezużytecznym zramolałym i próżnym polityku”.

Gdy Mussolini chylił się ku upadkowi różne ugrupowania wychodzą z podziemia. Po jego obaleniu ujawniło się 6 antyfaszystowskich partii: komuniści, socjaliści, chrześcijańscy demokraci, liberałowie, socjaldemokraci i Partia Czynu.

Włoska Partia Komunistyczna (PCI) we **wrzeźniu 1943** roku liczy zaledwie 5(20?) tys. członków, w tym bardzo niewielu robotników. Partyjnym przywódcą ruchu oporu jest Luigi Longo „Gallo”. Trzy tysiące komunistów uwolnił z więzień Badoglio w **sierpniu 1943 roku**. Pod **koniec marca 1944** Rosjanie sprowadzili do Neapolu Palmira Togliattiego, wpływowego przywódcę PCI. Uczynił on z komunistów potężną siłę polityczną. Partia współpracowała ze swoimi ziomkami z Jugosławii. W **styczniu 1945** PCI liczy 12 tys. w Turynie i ponad 70 tys. w części Włoch okupowanych przez nazistów.

Komuniści, socjaliści i Partia Czynu występują przeciwko faszystom i monarchii. Pozostałe ugrupowania były w tej kwestii zróżnicowane. Po ucieczce Badoglię i króla, przedstawiciele wszystkich 6 ugrupowań spotkali się w Rzymie i powołali „Comitato di Liberazione Nazionale” – CLN (Komitet Wyzwolenia Narodowego). Ukonstytuował się **9 września 1943**. CLN miał kierować walką z niemiecką okupacją i faszystami. Przewodniczącym CLN został Ivo Bonomi, dawny socjalistyczny premier – to po nim władzę przejął Mussolini, obecnie przywódca socjaldemokratów. Bonomi został także premierem w miejsce Badoglię. W skład CLN weszli socjaliści – Pietro Nenni, Giuseppe Romita, liberał Alessandro Casati, chrześcijański demokracja Alcide De Gasperi, komuniści – Giorgio Amendola, Mauro Scoccimaro.

16 października 1943 CLN ogłasza deklarację o prowadzeniu wojny wywoleńczej oraz zerwaniu z istniejącą władzą – królem i Badogliem.

Lokalne CLN zakładane były przez partie walczące w partyzantce, ale także przez anarchistów, trockistów i różne inne grupki, w strefach wolnych od władzy faszystów i Niemców. W **1944 roku** wyłoniło się 15 „republik partyzanckich”, którymi zarządzały CLN. Gdzie sięgała ich władza rozpoczynały się rozliczenia z faszystami, wyroki śmierci, na przykład skazano dyrektora administracyjnego Fiata, którego jednak w porę uratowali alianci.

Mediolański CLN został tajnym rządem na północy Włoch i organem zwierzchnim ruchu oporu. Następnie przekształcił się on w CLNAI – „Comitato di Liberazione Nazionale per l'Alta Italia”(Komitet Wyzwolenia Narodowego Północnych Włoch) (Komitet Wyzwolenia Narodowego Górnych Włoch?). Jego przewodniczącymi byli Ferruccio Parrigi z Partii Czynu oraz komuniści Luigi Longo. Utworzono go w **styczniu 1944**. CLNAI miał koordynować działania CLNów i partyzantów. Alianci nie od razu uznali CLNAI, ale jednak powierzyli mu w końcu utrzymanie porządku publicznego w wolnych od faszystów regionach, do czasu wprowadzenia tam alianckiej administracji wojskowej. Uznano także CLNAI za prawowitego reprezentanta ruchu oporu.